

Detsember oli römbe

■ Just römbe ehk valju tuule ja sajuilidega ilm valitses jõulukuus meie maal.

Eestlase kujutluses peaks talve esimene kuu olema paksu lumega, parajalt külm, vähemalt mitte sügiseste vihmadega.

Detsembri algul polnud ilmal veel miskit häda: viis päeva oli maa kenasti valge, siis aga algasid kõvad sulad. Temperatuur tõusis 6–8 kraadini tibutas vihma, puhus soe tuul. Lumi sulas kiiresti ning pooleks kuuks oli plats puhas.

Õhus kevadet

Õhus on kevadet tunda, nentisid suusahuvilised kurvalt.

Nii hullult soojaks nagu viimati 2000. a detsembri I kolmandikul siiski ei läinud (toona oli Eesti keskmine temperatuur +5,4°, nüüd +1,7°). Ja mis oli toona kõige hämmastavam: jõulukuu keskpaigani polnud ainsatki öökülma!

Roheliste või mustade jõulude kartuse lõpetas nüüd 18. kuupäeval sadama hakanud lumi. Sulailmagi jäi harvemaks, lund jätkus aasta lõpuni.

Kui talv soe, siis on ta tavaliselt ka tuuline. Nagu kirjutasid meie sünoptikud: “Energiast

pakatavad tsüklonid kihutavad üksteise järel Atlandilt üle Põhjamaade Venemaa poole, küüditades talvekülma Siberisse. Stabiilsest ilmast saab vaid unistada.”

Tugevaid torme oli mitu, viingeim kaks päeva enne jõule, mil tuulepuhangud küündisid rannikul isegi 31 m/s. Pühade eel jäi ilm vaikseks.

Jõululaupäeva hommikul oli kogu Mandri-Eesti valge. Paksem lumevaip oli Otepääl (20 cm) ja Narva kandis. Esimese püha hommikul küündisid külmakraadid isegi 14 miinuseni.

Kui EMHIs tehti Eesti ilmast kokkuvõtteid, selgus, et detsembri keskmine õhutemperatuur oli +0,3° ehk 3,7 kraadi normist kõrgem. Kõige soojem oli saartel (Vilsandil 3,9°), Pandivere kõrgustikul aga endiselt jahedam (Väike-Maarjas –0,8°).

Sadameid kogunes keskmiselt 62 mm (norm 50 mm). Enam sadas Lääne-Nigulas – 83 mm, Peipsi ääres vaid 43 mm. Jõed tõusid järjekordselt üle kallaste.

Välisilm oli detsembris nagu ikka: kusagil taifuunid (Guami saarel juba hooaja kümnes, neist tugevaima, Nanmandoli jäänused kallasid Jaapanile poole päevaga kaela 131 mm vihma), kusagi lihtsalt troopilised tsüklonid (Réunioni saarel sadas 18 tunniga 244 mm). Prantsusmaad ja Saksamaad tabas viimase viie aasta tugevaim torm – ligi pool miljonit majapidamist jäi vooluta.

Jõulu teine püha, mida anglosaksi maades kutsutakse Boxing Day (kinke jagatakse esimesel pühal, nende ümberjaotamine toimub ilmselt teisel!), kujunes tuhandetele inimestele paljudes maades ülikurvaks India ookeanil mölanud tsunami tõttu.

Kanadas töötav hindust seismoloog T. S. Murty oli juba aastaid soovitanud ka India ookeani äärsetesse maadesse luua sellise maavärina-hoiatus-süsteemi, nagu see hästi toimib Vaikse ookeani kaldail.

Põhjus keeldumiseks kõlas: arvukad valehäired mõjutavad turismindust! Riskantne see ju on – iga valehäire maksab

näiteks Hawaiiil 30 miljonit dollarit.

Tsunami on India ookeanil kaunis sage nähtus, esimene teadaolev kimbutas Aleksander Suure laevastikku 326. a eKr.

Jõulukuu 1904 oli Tartus normikohane (–4°), sademeid 76 mm. Lumi maas, jää jõgedel.

Postimehele anti teada

Vene–Jaapani sõjast. Rindeteated kõlasid päris kaasaegselt: “Sõjast tagasi tulnud sõjamehed näevad enamasti viletsad välja. Siisgi ei ole hinges ja meeleolus Eesti mehisuse jäljed mitte kadunud... Kõrgemad valitsustegelased kinnitasid: “Eesti mehed on end (sõjas) suurepäraliselt üles pidanud!” Iseteadlik kohusetäitmine oma rahva, maa ja riigi vastu on just see olnud, mis Eesti väelasi julgesti surma teele on saatnud – Eesti mehed oskavad oma kohust täita!”

Pärnust. Suure vihmasaju järele lõhkus jää meil jälle silla ära ja viis ta meresse.